

Tereza Hrdličková, Projekt ve výuce dějepisu na gymnáziích v Ústeckém kraji.
Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2011, 90 s., 15 s. textových a tabulkových příloh.

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka Tereza Hrdličková ve své diplomové práci zpracovala využívání projektů při výuce dějepisu na gymnáziích v Ústeckém kraji. Projektová výuka patří v současné době mezi moderní a preferované metody, přesto její zařazování do vzdělávacího procesu přináší určité problémy. Ty jsou způsobené specifickým přístupem k zpracovávanému tématu, které mohou část pedagogické veřejnosti od podobného stylu výuky odradit, proto také zjištění četnosti projektů, jejich tematické skladby a celkového dopadu na účinnost osvojování poznatků a dovedností přináší praktické poznatky, které se mohou zpětně projevit ve vyučovacím procesu.

Diplomová práce Projekt ve výuce dějepisu na gymnáziích v Ústeckém kraji se skládá celkem ze čtyř částí, z nichž dvě jsou teoretické a dvě praktické. V první části se autorka zabývala teoretickým vymezením projektové výuky, neboť v našem prostředí neexistuje zatím jednoznačná definice pojmů projekt, projektová výuka, popřípadě projektová metoda. To se v praktické rovině na školách projevuje tím, že mnoho činností a úkolů, které jinak vybočují ze zaběhlé frontální výuky, bývá označováno jako projekt. Vzhledem ke složitosti a nevyjasněnosti problému autorka pouze uvádí některá pojetí (např. Josefa Maňáka, Václava Švece, Rudolfa Žanty), aniž by se pokoušela o vlastní definici. Projektové vyučování také uvádí do souvislostí s Rámcovými vzdělávacími programy jako výsledku zatím poslední reformy školství.

Hlavní pozornost druhé části diplomové práce je věnována charakteristice projektů, připravených pro školy různými organizacemi. Jejich společným rysem je snaha postihnout klíčové momenty 20. století jako byl například holocaust (projekt Zmizelí sousedé, připravený Židovským muzeem v Praze, Památkem Terezín a dalšími), odsun německého obyvatelstva (projekt Tragická místa paměti organizace Antikomplex) a podobně. Poněkud překvapivé je zjištění, že pedagogové využívají tyto připravené projekty častěji než projekty vlastní.

Nejpřínosnější částí celé práce je vlastní rozbor dotazníkového průzkumu určeného pro studenty gymnázií, zapojenými do různých projektů. Dále pak rozbor strukturovaného rozhovoru vedeného s jejich pedagogy. Přestože výsledky vycházejí z poměrně malého počtu respondentů, bylo zmapováno rozšíření projektového typu výuky na gymnáziích v Ústeckém kraji. Domnívám, že by byla potřeba rozšířit oblast průzkumu o zjišťování mezipředmětových vazeb, které jsou jedním z důležitých rysů projektů. Autorka práce tyto vazby pouze zmínila při návrhu projektů, aniž by je ovšem dále rozvedla.

Poslední část obsahuje modelové návrhy dvou projektů, rozpracovaných tak, aby je bylo možné bez dalších úprav realizovat. Ačkoliv autorka práce zatím praktické zkušenosti

s výukou nemá, oba projekty je možné zařadit bez dalších úprav do výuky. Historie sportu je obecnější, protože není vázaná na určitý region, kdežto Zaniklé obce v Ústeckém kraji lze aplikovat pouze v regionech s podobnou historickou zkušeností a návrh v sobě nezapře inspiraci jinými projekty, z části popsány v rámci druhé části.

Diplomová práce Projekt ve výuce dějepisu na gymnáziích v Ústeckém kraji obsahuje všechny formální náležitosti nutné pro tento typ odborné publikace včetně příloh a značného množství použité literatury i internetových odkazů, které se teoreticky nebo prakticky zabývají zpracovanou tematikou.

Jako aktivní pedagog na gymnáziu využívám projektovou výukou jak na vyšším, tak i na nižším stupni tohoto typu školy a z vlastní zkušenosti se mohu ztotožnit s celou řadou závěrů této diplomové práce. Jako určitou připomínku bych uvedl pouze absenci mezipředmětové spolupráce v rámci projektů, jejíž zjišťování by měl obsahovat strukturovaný rozhovor, jak již bylo uvedeno výše. Přitom návrh na druhý projekt o historii sportu přímo vybízí k praktickému propojení s tělesnou výchovou (například realizací sportovního zápasu podle dobových pravidel apod.). Druhou připomínku bych měl k návrhu na druhý projekt o zaniklých obcích v Ústeckém kraji, protože řada obdobných projektů je nabízena v rámci rozsáhlých projektů, připravovaných organizacemi, které chtějí popularizovat klíčové momenty naší moderní historie, jako například projekt Zmizelé Sudety, zmiňovaný v druhé části diplomové práce. Vhodnější by podle mého názoru vypracovat jiný projekt, který by nevyžadoval natolik specifické historické podmínky daného regionu a měl by originálnější téma.

Práci doporučuji k obhajobě a přes tyto drobné připomínky navrhuji známku výborný.

Vypracoval Mgr. Kamil Dřevíkovský, Gymnázium Jírovceva 8 , České Budějovice

Kamil Dřevíkovský

České Budějovice 18. 1. 2012